

LEIDRAAD NIEUWE BESTUURDERS EN TOEZICHTHOUDERS

INTRODUCTIE

Nieuwe bestuursleden en toezichthouders in onderwijsinstellingen komen vaak vanuit een andere werkomgeving dan het onderwijs. Om de eigen rol als bestuurslid of toezichthouder te kunnen vervullen is inwerken van groot belang, en dat kost tijd. Daarnaast is het ook belangrijk dat u een overzicht hebt van welke dingen belangrijk zijn voor de functie. De training *Beginnende bestuurders en toezichthouders* van de VGS helpt u daarbij op weg. Naast het volgen van de training kan deze leidraad u verder helpen. Hierin worden namelijk een aantal stappen beschreven die een nieuw bestuurslid of toezichthouder kan zetten om snel(ler) zijn rol te gaan vervullen. De stappen zijn vormgegeven in de vorm van ondersteunende vragen. Ze richten zich op de oriëntatie op de organisatie, de eigen taak en de maatschappelijke ontwikkelingen.

WERKWIJZE

Een goede eerste stap om hier invulling aan te geven is het bestuderen van de aanbevolen documenten. Ook kunt u in het eerste jaar regelmatig een gesprek voeren met de directeur of met een medebestuurder die op kan treden als tutor of coach.

Oriëntatie op de organisatie

In de eerste plaats is het belangrijk om de organisatie die bestuurd wordt of waarop toezicht gehouden wordt, goed te kennen. Dat gaat verder dan uw algemene beeldvorming, die vaak aanwezig is als ouder of lid van de vereniging. Onderstaande tabel geeft een aantal vragen die u uzelf kunt stellen en geeft tegelijk een indicatie waar de antwoorden te vinden zijn.

Vraag	Informatiebron
<ul style="list-style-type: none"> • Wat is de grondslag, de identiteit van de schoolorganisatie? 	Statuten, schoolgids, identiteitsprofiel
<ul style="list-style-type: none"> • Hoe is de verhouding met de kerken uit de achterban geregeld? 	Statuten, schoolgids, gesprek voorzitter bestuur
<ul style="list-style-type: none"> • Hoe groot is de schoolorganisatie? (aantal leerlingen, aantal personeelsleden, jaarlijkse omzet) 	Jaarverslag, schoolgids
<ul style="list-style-type: none"> • Hoe is de schoolorganisatie georganiseerd? (organisatiestructuur, indeling in teams, samenstelling MT, etc.) 	Schoolgids, gesprek directie
<ul style="list-style-type: none"> • Voor wie is de schoolorganisatie er? (toelatingsbeleid, herkomst leerlingen) 	Schoolgids
<ul style="list-style-type: none"> • Kleine historie van de schoolorganisatie (<i>wanneer opgericht, door wie, etc.</i>) 	Gesprek directie
<ul style="list-style-type: none"> • Hoe staat de schoolorganisatie er financieel voor en hoe is de onderwijskwaliteit de laatste jaren? 	Jaarverslag, schoolgids

• Wat zijn de belangrijkste onderwerpen waar de schoolorganisatie zich de komende jaren op richt?	Strategisch beleidskader, schoolplan, jaarverslag, gesprek directie
• Wat is uniek aan een schoolorganisatie of anders gezegd: waarin is een schoolorganisatie anders dan bijvoorbeeld het bedrijfsleven?	Gesprek directie

Oriëntatie op de eigen rol

U bent gevraagd om bestuurslid of toezichthouder te zijn. Maar wat betekent dat nu in de praktijk? Onderstaande tabel geeft opnieuw een aantal vragen die u uzelf kunt stellen en geeft tegelijk een indicatie waar de antwoorden te vinden zijn.

Vraag	Informatiebron
<ul style="list-style-type: none"> • Hoe ziet het bestuur of de toezichthouder zijn eigen taak? Wat wordt er op basis hiervan van u verwacht? <i>(Toezichthouden, besturen op hoofdlijnen, bijdragen aan de uitvoering, etc.)</i> 	Bestuurlijk beleidskader, training Beginnende bestuurders VGS
<ul style="list-style-type: none"> • Is er sprake van een portefeuillevdeling en zo ja, welke portefeuille spreekt aan of welke hebt u toebedeeld gekregen? 	Bestuurlijk beleidskader
<ul style="list-style-type: none"> • Hoe vaak wordt er vergaderd en welke onderwerpen staan doorgaans op de agenda? 	Bestuurlijke jaarkalender, agenda's/ notulen van afgelopen vergaderingen
<ul style="list-style-type: none"> • Hoe houdt u als bestuurslid of toezichthouder zicht op wat er gebeurt in de organisatie? Wat moet u weten en wat niet? 	Brochure PO-raad 'Intern toezicht onder de loep', handreiking VGS 'Informatievoorziening bestuurders en toezichthouders'
<ul style="list-style-type: none"> • Hoe kiest u een goede focus om de vaak vele vergaderstukken door te nemen? 	Gesprek met medebestuurslid/coach

Oriëntatie op de maatschappelijke ontwikkelingen rondom onderwijs

Een laatste belangrijke taak voor een bestuurslid of toezichthouder is zicht hebben op de belangrijkste maatschappelijke ontwikkelingen die het onderwijs raken. Onderstaande tabel geeft opnieuw een aantal vragen die u uzelf kunt stellen en tegelijk een indicatie waar de antwoorden te vinden zijn.

Vraag	Informatiebron
<ul style="list-style-type: none"> • Welke belangrijke thema's bepalen op dit moment het debat over onderwijs? 	Abonneren op digitale nieuwsbrief VGS/ PO-raad/ Berséba/ onderwijsinspectie/ ministerie van Onderwijs, oriënterend gesprek met directie, lezen van VGS Connect, abonneren op tijdschrift DRS